**Šis dokuments ir izveidots vienīgi dokumentācijas nolūkos, un iestādes neuzņemas nekādu atbildību par tā saturu**

►**B** **EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 1592/2002**

**(2002. gada 15. jūlijs)**

**par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un par Eiropas Aviācijas drošības aģentūras izveidi**

**(Dokuments attiecas uz EEZ)**

(OV L 240, 7.9.2002, lpp. 1)

Grozīta ar:

| | | Oficiālais Vēstnesis | | |
|---|---|---|---|---|
| | | Nr. | Lappuse | Datums |
| ►**M1** | Komisijas Regula (EK) Nr. 1701/2003 (2003. gada 24. septembris) | L 243 | 5 | 27.9.2003 |
| ►**M2** | Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1643/2003 (2003. gada 22. jūlijs) | L 245 | 7 | 29.9.2003 |

▼B

# EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 1592/2002

**(2002. gada 15. jūlijs)**

**par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un par Eiropas Aviācijas drošības aģentūras izveidi**

**(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 80. panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ([1]),

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([2]),

apspriedušies ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar procedūru, kas noteikta Līguma ([3]) 251. pantā,

tā kā:

(1) Civilajā aviācijā vienmēr jānodrošina augsts un vienāds Eiropas pilsoņu aizsardzības līmenis, pieņemot kopīgus drošības noteikumus un veicot pasākumus, kas nodrošina Kopienas ražojumu, personu un organizāciju atbilstību minētajiem noteikumiem un noteikumiem, kas pieņemti, lai aizsargātu vidi. Iekšējā tirgū tas veicinās brīvu preču, personu un organizāciju apriti.

(2) Tāpēc jāveic aeronavigācijas ražojumu sertifikācija, lai pārbaudītu to atbilstību lidojumderīguma un vides aizsardzības pamatprasībām saistībā ar civilo aviāciju. Gada laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā jāizstrādā attiecīgas pamatprasības attiecībā uz gaisa kuģu ekspluatācijas un gaisa kuģu apkalpes locekļu licencēšanu un regulas piemērošanu ārpuskopienas valstu gaisa kuģiem, un pēc tam uz citiem civilās aviācijas lidojumu drošības aspektiem.

(3) Lai mazinātu augošās bažas par pasažieru veselību un labklājību lidojumu laikā, jāizstrādā tādas konstrukcijas gaisa kuģi, kas labāk aizsargā pasažieru drošību un veselību.

(4) Aviācijas negadījumu izmeklēšana jāveic steidzami, jo īpaši tad, ja tie saistīti ar nepilnībām gaisa kuģa konstrukcijā un/vai ekspluatācijā, lai panāktu patērētāju uzticību gaisa transportam.

(5) Konvencija par starptautisko civilo aviāciju, kas parakstīta 1944. gada 7. decembrī Čikāgā ("Čikāgas konvencija") un kurai pievienojušās visas dalībvalstis, jau paredz obligātos standartus, lai nodrošinātu civilās aviācijas drošību un ar to saistīto vides aizsardzību. Kopienas pamatprasībām un noteikumiem, kas pieņemti to īstenošanai, jāpanāk, lai dalībvalstis izpildītu saistības, kas izriet no Čikāgas konvencijas, tostarp attiecībā uz ārpuskopienas valstīm.

---

([1]) OV C 154 E, 29.5.2001., 1. lpp.
([2]) OV C 221, 7.8.2001., 38. lpp.
([3]) Eiropas Parlamenta 2001. gada 5. septembra atzinums (OV C 72 E, 21.3.2002., 146. lpp.), Padomes 2001. gada 19. decembra kopējā nostāja (OV C 58 E, 5.3.2002., 44. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2002. gada 9. aprīļa lēmums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts). Padomes 2002. gada 18. jūnija lēmums.

▼B

(6) Aeronavigācijas ražojumiem, daļām un ierīcēm jābūt sertificētām, ja tās ir atzītas par atbilstošām lidojumderīguma un vides aizsardzības pamatprasībām, ko nosaka Kopiena atbilstoši Čikāgas konvencijas noteiktajiem standartiem. Jāpiešķir Komisijai pilnvaras izstrādāt vajadzīgos īstenošanas noteikumus.

(7) Lai sasniegtu Kopienas mērķus attiecībā uz preču, personu un pakalpojumu aprites brīvību, kā arī kopējās transporta politikas mērķus, dalībvalstīm bez papildu prasībām vai vērtēšanas jāpieņem ražojumi, daļas un ierīces, organizācijas un personas, kas ir sertificētas saskaņā ar šo regulu un tās īstenošanas noteikumiem.

(8) Jānodrošina pietiekošs elastīgums rīcībai īpašos apstākļos, piemēram, steidzamos drošības pasākumos un neparedzētas vai ierobežotas ekspluatācijas vajadzībām, kā arī jāparedz sasniegt līdzvērtīgu drošības līmeni arī ar citiem līdzekļiem. Jādod tiesības dalībvalstīm piešķirt atbrīvojumus no šīs regulas prasībām un tās īstenošanas noteikumiem, ja šo atbrīvojumu joma ir stingri ierobežota un Kopiena tos attiecīgi kontrolē.

(9) Šīs regulas mērķus var efektīvi sasniegt, sadarbojoties ar ārpuskopienas valstīm. Šādā gadījumā šīs Regulas noteikumus un tās īstenošanas noteikumus var attiecīgi pielāgot ar nolīgumiem, ko Kopiena noslēdz ar šīm valstīm. Ja šādu nolīgumu nav, tomēr jāatļauj dalībvalstīm pienācīgā Kopienas uzraudzībā atzīt apstiprinājumus, ko ārpuskopienas valsts piešķīrusi ārvalstu ražojumiem, daļām un ierīcēm, organizācijām un darbiniekiem.

(10) Jāievieš attiecīgi pasākumi, lai nodrošinātu gan konfidenciālu drošības datu vajadzīgo aizsardzību, gan sniegtu sabiedrībai pietiekamu informāciju, kas attiecas uz civilās aviācijas lidojumu drošības līmeni un ar to saistīto vides aizsardzību, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regulu (EK) Nr. 1049/2001 par Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentu publiskumu ([1]) un attiecīgās valsts tiesību aktus.

(11) Visas jomas, uz ko attiecas šī regula, jāsakārto labāk, lai noteiktus uzdevumus, ko pašlaik veic Kopienas vai valsts līmenī, veiktu viena specializēta ekspertu organizācija. Tāpēc Kopienas esošajā institucionālajā struktūrā un, ņemot vērā pašreizējo pilnvaru sadalījumu, jāizveido tehniskajos jautājumos neatkarīga un juridiski, administratīvi un finansiāli autonoma Eiropas Aviācijas drošības aģentūra. Tālab vajag un ir ieteicams, lai tā būtu Kopienas iestāde, kam ir juridiskas personas statuss un izpildes pilnvaras, kuras tai piešķir šī regula.

(12) Lai aģentūra atbilstoši palīdzētu Kopienai, tai jāļauj uzkrāt pieredze visos civilās aviācijas lidojumu drošības un vides aizsardzības aspektos, uz ko attiecas šī regula. Komisijai jāpalīdz tai izstrādāt vajadzīgie tiesību akti un jāpalīdz dalībvalstīm un nozarei tos īstenot. Tai jāspēj izdot sertifikācijas specifikācijas un norādes, jāspēj sniegt tehniskos atzinumus un izdot sertifikātus, ja vajadzīgs, un tai jāpalīdz Komisijai pārraudzīt šīs regulas un tās īstenošanas noteikumu piemērošanu, un tai jāsaņem vajadzīgās pilnvaras, lai izpildītu savus uzdevumus.

(13) Komisijai un dalībvalstīm jābūt pārstāvētām valdē, lai efektīvi kontrolētu Aģentūras darbību. Valdei jāuztic vajadzīgās pilnvaras izstrādāt budžetu, pārbaudīt tā izpildi, pieņemt attiecīgus finanšu noteikumus, noteikt pārredzamas darba procedūras Aģentūras lēmumu pieņemšanai un iecelt izpilddirektoru. Ir arī ieteicams atļaut Aģentūrai veikt pētniecības darbus un organizēt attiecīgu koordināciju ar Komisiju un dalībvalstīm. Ir vēlams, lai Aģentūra palīdzētu Kopienai un tās dalībvalstīm starptautisko attiecību jomā, tostarp noteikumu saskaņošanā, apstiprinājumu atzīšanā un tehniskajā sadarbībā, un būtu tiesīga veidot attiecīgas attie-

([1]) OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.

▼B

cības ar ārpuskopienas valstu aeronavigācijas atbildīgajām institūcijām un starptautiskām organizācijām, kas ir kompetentas jautājumos, uz ko attiecas šī regula.

(14) Sabiedrības interešu labad Aģentūrai darbībā, kas saistīta ar drošību, jāpaļaujas tikai uz neatkarīgu ekspertīzi, stingri piemērojot šo regulu un noteikumus, kurus tās īstenošanai pieņēmusi Komisija. Tālab visi ar drošību saistītie Aģentūras lēmumi jāpieņem tās izpilddirektoram un viņam jāļauj rīkoties pietiekami elastīgi, lai saņemtu padomu un organizētu Aģentūras iekšējo darbu. Ja Aģentūrai tomēr jāaizstrādā tādu vispārēju noteikumu projekts, kurus jāīsteno valsts iestādēm, dalībvalstīm jāiesaistās lēmumu izstrādes procesā.

(15) Jānodrošina, lai personām, uz kurām attiecas Aģentūras pieņemtie lēmumi, būtu pieejami vajadzīgie tiesiskās aizsardzības līdzekļi, kas atbilst īpašajām aviācijas nozares vajadzībām. Jānosaka attiecīga pārsūdzības kārtība, lai izpilddirektora lēmumus varētu pārsūdzēt specializētājā apelācijas padomē, par kuras lēmumiem savukārt var iesniegt sūdzību Tiesā.

(16) Lai garantētu Aģentūras pilnīgu autonomiju un neatkarību, jāpiešķir tai autonomais budžets, kura ieņēmumi lielākoties ir Kopienas iemaksas un sistēmas lietotāju izdarītie maksājumi. Kopienas budžeta procedūra jāpiemēro attiecībā uz Kopienas iemaksām un uz visām citām subsīdijām, ko piešķir no Eiropas Savienības vispārējā budžeta. Finanšu pārskatu revīzija jāveic Revīzijas palātai.

(17) Pasākumi, kas vajadzīgi, lai īstenotu šo regulu, jāpieņem saskaņā ar Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmumu 1999/468/EK, kas nosaka Komisijai uzticēto izpildes pilnvaru īstenošanas kārtību [1].

(18) Kopiena var noteikt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts Līguma 5. pantā, tāpēc ka dalībvalstis nevar pietiekami sasniegt paredzētās rīcības mērķus, proti, izstrādāt un vienādi piemērot kopīgus noteikumus civilās aviācijas lidojumu drošības un vides aizsardzības jomā, tāpēc minēto mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī, jo šī regula attiecas uz Eiropu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šī regula nosaka tikai to, kas ir vajadzīgs šo mērķu sasniegšanai.

(19) Pirms izveido kādu Aģentūras vietējo biroju, jāizstrādā vispārīgi noteikumi, lai precizētu, kādas prasības jāievēro un kāda iemaksa attiecīgai dalībvalstij jānodrošina.

(20) Ir atzīts, ka jāiesaista Eiropas valstis, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis, nodrošinot pienācīgu pārstāvību visas Eiropas mērogā, lai veicinātu civilās aviācijas lidojumu drošības uzlabošanu visā Eiropā. Eiropas valstis, kas noslēgušas nolīgumus ar Kopienu, lai pieņemtu un piemērotu Kopienas tiesību kopumu jomā, uz kuru attiecas šī regula, jāsaista ar tās darbu saskaņā ar nosacījumiem, par kuriem vienojas šajos nolīgumos.

(21) Vispārējs mērķis ir panākt, lai funkcijas un uzdevumus, ieskaitot funkcijas un uzdevumus, kas izriet no dalībvalstu sadarbības apvienotajās aviācijas institūcijās, dalībvalstis nodotu Aģentūrai efektīvi, bez jebkādas pašreizējā augstā drošības līmeņa pazemināšanas un neietekmējot negatīvi sertifikācijas grafikus. Jāpieņem attiecīgi pasākumi, lai nodrošinātu vajadzīgo pāreju.

(22) Šī regula izveido lietderīgu un visaptverošu sistēmu aeronavigācijas ražojumu sertifikācijai attiecībā uz atbilstību vides aizsardzības prasībām, kā arī kopīgu tehnisko prasību un administratīvu procedūru definēšanai un īstenošanai civilās aviācijas jomā. Padomes 1979. gada 20. decembra Direktīva 80/51/EEK par

[1] OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

▼B

trokšņa emisijas ierobežošanu zemskaņas gaisa kuģiem ([1]) un II pielikums Padomes 1991. gada 16. decembra Regulai (EEK) Nr. 3922/91 par tehnisko prasību un administratīvo procedūru saskaņošanu civilās aviācijas jomā ([2]) tādēļ laikus jāatceļ, neierobežojot ražojumu, personu un organizāciju sertifikāciju, kas jau veikta saskaņā ar šiem tiesību aktiem.

(23) Šo regulu piemēros visās jomās, kas saistītas ar civilās aviācijas lidojumu drošību, pamatojoties uz turpmākiem Komisijas priekšlikumiem saskaņā ar Līgumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

## I NODAĻA

## PRINCIPI

### *1. pants*

### Darbības joma

1. Šī regula attiecas uz:

a) aeronavigācijas ražojumu, daļu un ierīču konstrukciju, ražošanu, tehnisko apkopi un ekspluatāciju, kā arī darbiniekiem un organizācijām, kas ir iesaistītas šādu ražojumu, daļu un ierīču projektēšanā, ražošanā un tehniskajā apkopē;

b) darbiniekiem un organizācijām, kas iesaistītas gaisa kuģa ekspluatācijā.

2. Šo regulu nepiemēro, ja ražojumi, daļas un ierīces, darbinieki un organizācijas, kas minētas 1. punktā, iesaistītas kara, muitas, policijas vai tamlīdzīgā dienestā. Dalībvalstis apņemas nodrošināt, ka šādi dienesti pienācīgi ņem vērā šīs regulas mērķus, ciktāl tas iespējams.

### *2. pants*

### Mērķi

1. Šīs regulas galvenais mērķis ir panākt un saglabāt augstu, vienādu civilās aviācijas drošības līmeni Eiropā.

2. Papildu mērķi jomās, uz kurām attiecas šī regula, ir šādi:

a) nodrošināt augstu, vienādu vides aizsardzības līmeni;

b) veicināt preču, personu un pakalpojumu brīvu apriti;

c) sekmēt reglamentēšanas un sertifikācijas procesu rentabilitāti un nepieļautu dublēšanos valsts un Eiropas līmenī;

d) palīdzēt dalībvalstīm izpildīt saistības, kas izriet no Čikāgas konvencijas, nodrošinot pamatu tās noteikumu kopīgai interpretācijai un vienādai noteikumu īstenošanai un nodrošinot, ka tās noteikumus pienācīgi ņem vērā šajā regulā un tās īstenošanai izstrādātajos noteikumos;

e) izplatīt Kopienas uzskatus par civilās aviācijas drošības standartiem un noteikumiem visā pasaulē, izveidojot attiecīgu sadarbību ar ārpuskopienas valstīm un starptautiskām organizācijām.

3. Šā panta 1. un 2. punktā noteikto mērķu sasniegšanas līdzekļi ir:

([1]) OV L 18, 24.1.1980., 26. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 83/206/EEK (OV L 117, 4.5.1983., 15. lpp.).
([2]) OV L 373, 31.12.1991., 4. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 2871/2000 (OV L 333, 29.12.2000., 47. lpp.).

▼B

a) visu vajadzīgo tiesību aktu sagatavošana, pieņemšana un vienāda piemērošana;

b) to sertifikātu, licenču, apstiprinājumu vai citu dokumentu atzīšana bez papildu prasībām, kas piešķirti ražojumiem, darbiniekiem un organizācijām saskaņā ar šo regulu un tās īstenošanas noteikumiem;

c) neatkarīgas Eiropas Aviācijas drošības aģentūras izveide;

d) visu vajadzīgo tiesību aktu vienāda īstenošana, ko atbilstīgās kompetences jomā veic dalībvalstu aeronavigācijas atbildīgās institūcijas un Aģentūra.

*3. pants*

**Definīcijas**

Šajā regulā:

a) "pastāvīga uzraudzība" ir uzdevumi, kas jāveic, lai pārliecinātos, ka nosacījumus, ar kādiem piešķirts sertifikāts, turpina izpildīt jebkurā brīdī tā derīguma laikā, kā arī veicot visus drošības pasākumus;

b) "Čikāgas Konvencija" ir Čikāgā 1944. gada 7. decembrī parakstītā Konvencija par starptautisko civilo aviāciju, kā arī tās pielikumi;

c) "ražojums" ir gaisa kuģis, dzinējs vai propelleris;

d) "daļas un ierīces" ir visi instrumenti, iekārtas, mehānismi, daļas, aparāti, piederumi vai papildu aprīkojums, tostarp sakaru iekārtas, ko izmanto vai ko paredzēts izmantot, ekspluatējot vai kontrolējot gaisa kuģi lidojumā un kas ir uzstādīti vai piestiprināti gaisa kuģim. To skaitā ir gaisa kuģa korpusa, dzinēja vai propellera daļas;

e) "sertificēšana" ir jebkura veida atzīšana, ka ražojums, daļa vai ierīce, organizācija vai persona atbilst piemērojamajām prasībām, tostarp šīs regulas noteikumiem un tās īstenošanas noteikumiem, kā arī attiecīga sertifikāta izdošana, kas apliecina šādu atbilstību;

f) "kvalificēta iestāde" ir iestāde, kas Aģentūras kontrolē un uz tās atbildību var veikt sertificēšanas uzdevumus;

g) "sertifikāts" ir jebkurš apstiprinājums, licence vai cits dokuments, kas izdots sertificēšanas rezultātā.

## II NODAĻA

## PAMATPRASĪBAS

*4. pants*

**Pamatprincipi un piemērojamība**

1. Gaisa kuģi, tostarp visi uzstādītie ražojumi, daļas un ierīces, kas ir:

a) konstruēti vai izgatavoti organizācijā, attiecībā uz ko Aģentūra vai dalībvalsts nodrošina drošības uzraudzību vai

b) reģistrēti dalībvalstī, vai

c) reģistrēti trešā valstī un ko izmanto uzņēmums, attiecībā uz kuru Aģentūra vai dalībvalsts nodrošina darbības uzraudzību,

atbilst šai regulai, ja to reglamentējošā drošības uzraudzība nav deleģēta trešai valstij un ja tās izmanto Kopienas uzņēmums.

2. Uz gaisa kuģiem, kas minēti II pielikumā, neattiecas 1. punkts.

3. Šī regula neierobežo trešo valstu tiesības, kas noteiktas starptautiskās konvencijās, jo īpaši Čikāgas konvencijā.

▼B

*5. pants*

**Lidojumderīgums**

1. Gaisa kuģi, kas minēti 4. panta 1. punktā, atbilst visām pamatprasībām attiecībā uz lidojumderīgumu, kuras noteiktas I pielikumā.

2. Dalībvalstī reģistrētu gaisa kuģu un uz tiem uzstādīto ražojumu, daļu un ierīču atbilstību nosaka saskaņā ar šādiem noteikumiem:

a) ražojumiem ir tipa sertifikāts. Tipa sertifikātu, minētā tipa sertifikāta izmaiņu apliecinājumu, tostarp papildu tipa sertifikātu izdod, ja pretendents ir pierādījis, ka ražojums atbilst tipa sertifikācijas pamatam, kas precizēts 15. pantā un kas izveidots, lai nodrošinātu atbilstību 1. punktā minētajām pamatprasībām, un ja tam nav pazīmju vai parametru, kuru dēļ ražojuma ekspluatācija kļūst nedroša. Tipa sertifikāts attiecas uz ražojumu, ieskaitot visas daļas un ierīces, ar ko tas aprīkots;

b) daļām un ierīcēm var izdot īpašus sertifikātus, ja pierāda, ka tās atbilst sīki izstrādātām lidojumderīguma specifikācijām, kas sagatavotas, lai nodrošinātu atbilstību 1. punktā minētajām pamatprasībām;

c) katram gaisa kuģim izdod atsevišķu lidojumderīguma sertifikātu, ja tiek pierādīts, ka tas atbilst konstrukcijas tipam, kas apstiprināts gaisa kuģa tipa sertifikātā, un ka attiecīgie dokumenti, pārbaudes un testi apliecina, ka gaisa kuģis ir ekspluatācijai drošā stāvokli. Šis lidojumderīguma sertifikāts paliek spēkā, līdz to aptur, anulē vai pārtrauc tā darbību un kamēr gaisa kuģim veic tehnisko apkopi saskaņā ar pamatprasībām, kuras saistītas ar pastāvīgu lidojumderīgumu, kas aprakstītas I pielikuma 1.d punktā, kā arī īstenošanas noteikumos, kuri minēti 4. punktā;

d) organizācijas, kas atbild par ražojumu, daļu un ierīču konstrukciju, izgatavošanu un tehnisko apkopi, pierāda spēju un līdzekļus, lai izpildītu pienākumus, kas saistīti ar viņu priekšrocībām. Ja nav pieņemts citādi, šīs spējas un līdzekļus atzīst, izdodot organizācijas apstiprinājumu. Priekšrocības, kas piešķirtas apstiprinātai organizācijai, un apstiprinājuma darbības jomu precizē apstiprinājuma noteikumi;

turklāt:

e) var prasīt, lai darbiniekiem, kas atbild par ražojuma, daļas vai ierīces izlaišanu pēc tehniskās apkopes, būtu attiecīgs sertifikāts (“personāla sertifikāts”);

f) tehniskās apkopes mācību organizāciju spēju pildīt pienākumus, kas saistīti ar viņu priekšrocībām attiecībā uz e) apakšpunktā minēto sertifikātu izdošanu, var atzīt, sniedzot apstiprinājumu.

3. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta,

a) lidošanas atļauju var izdot, ja tiek pierādīts, ka gaisa kuģis var droši veikt lidojumu parastos apstākļos. To izdod ar attiecīgiem ierobežojumiem, jo īpaši lai aizsargātu trešo personu drošību;

b) ierobežotu tiesību lidojumderīguma sertifikātu var izdot gaisa kuģim, kam tipa sertifikāts nav izdots saskaņā ar 2. punkta a) apakšpunktu. Šādā gadījumā jāpierāda, ka gaisa kuģis atbilst īpašām lidojumderīguma specifikācijām, un atkāpes no pamatprasībām, kas minētas 1. punktā, tomēr nodrošina atbilstīgu drošību attiecībā uz izmantošanas mērķi. Gaisa kuģus, kas atbilst šādu ierobežotu tiesību sertifikātu saņemšanas kritērijiem, un šādu gaisa kuģu izmantošanas ierobežojumus nosaka saskaņā ar īstenošanas noteikumiem, kuri minēti 4. punktā;

c) ja to pieļauj tāda paša tipa gaisa kuģu skaits, kas atbilst ierobežotu tiesību lidojumderīguma sertifikātu saņemšanas kritērijiem, var izdot ierobežotu tiesību tipa sertifikātu un tiek izveidots attiecīgs tipa sertifikācijas pamats.

▼B

4. Komisija, saskaņā ar procedūru, kas noteikta 54. panta 3. punktā, pieņem noteikumus šā panta īstenošanai, jo īpaši precizējot:

a) nosacījumus, ar kādiem izveido un dara pretendentam zināmu tipa sertifikācijas pamatu, kas piemērojams ražojumam;

b) nosacījumus, ar kādiem izstrādā un dara pretendentam zināmas sīkas lidojumderīguma specifikācijas, kas piemērojamas daļām un ierīcēm;

c) nosacījumus, ar kādiem izstrādā un dara pretendentam zināmas īpašās lidojumderīguma specifikācijas, kas piemērojamas gaisa kuģiem, kuri atbilst ierobežotu tiesību lidojumderīguma sertifikāta saņemšanas kritērijiem;

d) nosacījumus, ar kādiem publicē un izplata obligātu informāciju, lai nodrošinātu ražojumu pastāvīgu lidojumderīgumu;

e) nosacījumus, ar kādiem izdod, saglabā, groza, aptur un anulē tipa sertifikātus, ierobežotu tiesību tipa sertifikātus, izmaiņu apstiprinājumus tipa sertifikātos, atsevišķus lidojumderīguma sertifikātus, ierobežotu tiesību lidojumderīguma sertifikātus, lidošanas atļaujas un sertifikātus ražojumiem, daļām vai ierīcēm, tostarp:

   i) nosacījumus attiecībā uz šo sertifikātu derīguma laiku un nosacījumus šo sertifikātu atjaunošanai, ja noteikts ierobežots derīguma laiks;

   ii) ierobežojumus, ko piemēro, izdodot lidošanas atļauju. Šiem ierobežojumiem jo īpaši jāattiecas uz:

      — lidojuma mērķi,

      — gaisa telpu, ko izmanto lidojumam,

      — lidojuma apkalpes kvalifikāciju,

      — tādu personu pārvadājumiem, kas neietilpst lidojuma apkalpē;

   iii) gaisa kuģiem, kas atbilst ierobežotu tiesību lidojumderīguma sertifikātu saņemšanas kritērijiem un ar tiem saistītiem ierobežojumiem;

f) nosacījumus, ar kādiem izdod, saglabā, groza, aptur vai anulē organizāciju apstiprinājumus un kas vajadzīgi saskaņā ar 2. punkta d) un f) apakšpunktu, kā arī nosacījumus, ar kādiem šādi apstiprinājumi nav jāpieprasa;

g) nosacījumus, ar kādiem izdod, saglabā, groza, aptur vai anulē personāla sertifikātus, kas nepieciešami saskaņā ar 2. punkta e) apakšpunktu;

h) sertifikātu īpašnieku pienākumus;

i) kā pierādīt atbilstību pamatprasībām attiecībā uz 1. punktā minētajiem gaisa kuģiem, uz kuriem neattiecas 2. vai 3. punkts.

5. Izstrādājot 4. punktā minētos īstenošanas noteikumus, Komisija īpaši rūpīgi sekos, lai tie:

a) atbilstu jaunākajiem sasniegumiem un labākajai praksei lidojumderīguma jomā;

b) ņemtu vērā pasaules gaisa kuģu ekspluatācijas pieredzi un zinātnes un tehnikas attīstību;

c) ļautu nekavējoties reaģēt, konstatējot negadījumu un nopietnu starpgadījumu iemeslus.

▼B

*6. pants*

**Vides aizsardzības pamatprasības**

▼M1

1. Ražojumiem, daļām un ierīcēm ir jāatbilst vides aizsardzības prasībām, kas izklāstītas Čikāgas konvencijas 16. pielikuma 2002. gada marta izdevumā (I sējumam) un 1999. gada novembra izdevumā (II sējumam), izņemot 16. pielikuma papildinājumus.

▼B

2. Saskaņā ar 54. panta 3. punktā minēto procedūru šā panta 1. punktu var pielāgot, lai tas atbilstu Čikāgas konvencijas un tās pielikumu turpmākiem grozījumiem, kuri stājas spēkā pēc šīs regulas pieņemšanas un ir piemērojami visās dalībvalstīs, ciktāl šādi pielāgojumi nepaplašina šīs regulas darbības jomu.

3. Komisija saskaņā ar procedūru, kura noteikta 54. panta 3. punktā, nosaka 1. punkta īstenošanas noteikumus, vajadzības gadījumā izmantojot 1. punktā minēto pielikuma papildinājumu saturu.

*7. pants*

**Gaisa pārvadājumi un kuģa apkalpes locekļu licencēšana**

Attiecībā uz pamatprincipiem, piemērojamību un pamatprasībām jomās, uz kurām attiecas 1. panta 1. punkta b) apakšpunkts, Komisija cik iespējams drīz iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei attiecīgus priekšlikumus.

*8. pants*

**Sertifikātu atzīšana**

1. Dalībvalstis bez papildu tehniskām prasībām vai vērtēšanas atzīst sertifikātus, kas izdoti saskaņā ar šo regulu. Ja ražojumu sākotnēji atzīst īpašam mērķim vai mērķiem, ikviena turpmākā atzīšana attiecas tikai uz to(-iem) pašu(-iem) mērķi(-iem).

2. Kamēr nav pieņemti 5. panta 4. punktā minētie īstenošanas noteikumi un neierobežojot 57. panta 2. punktu, sertifikātus, ko nevar izdot saskaņā ar šo regulu, var izdot saskaņā ar attiecīgajiem dalībvalstu tiesību aktiem.

*9. pants*

**Trešās valsts apstiprinājuma atzīšana**

1. Atkāpjoties no šīs regulas noteikumiem un noteikumiem, kas pieņemti tās īstenošanai, Aģentūra vai dalībvalsts aeronavigācijas atbildīgās institūcijas var izdot sertifikātus, pamatojoties uz trešās valsts aeronavigācijas iestāžu izdotiem sertifikātiem, kā paredzēts atzīšanas nolīgumos starp Kopienu un minēto trešo valsti.

2. a) Ja Kopiena nav noslēgusi līgumu, dalībvalsts vai Aģentūra var izdot sertifikātus, pamatojoties uz sertifikātiem, ko izdevušas trešās valsts kompetentās iestādes, piemērojot nolīgumu, ko pirms attiecīgo šīs regulas noteikumu stāšanās spēkā noslēgusi minētā dalībvalsts ar attiecīgo trešo valsti un par ko ir informēta Komisija un pārējās dalībvalstis. Aģentūra var šādus sertifikātus izdot arī jebkuras dalībvalsts vārdā, piemērojot nolīgumu, ko viena dalībvalsts noslēgusi ar attiecīgo trešo valsti;

b) ja Komisija uzskata, ka:

▼B

— noteikumi nolīgumā starp dalībvalsti un trešo valsti neparedz drošības līmeni, kas līdzvērtīgs šīs regulas un tās īstenošanas noteikumos paredzētajam, un/vai

— šāds nolīgums ievestu tādu diskrimināciju dalībvalstu starpā, kas nebūtu pamatota ar pārliecinošiem drošības apsvērumiem, vai būtu pretrunā ar Kopienas ārpolitiku attiecībā uz trešo valsti,

tā saskaņā ar 54. panta 2. punktā noteikto procedūru var prasīt, lai attiecīgā dalībvalsts grozītu līgumu vai apturētu tā piemērošanu, vai denonsētu to atbilstoši Līguma 307. pantam.

c) Dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai iespējami drīz denonsētu nolīgumus pēc tam, kad stājas spēkā nolīgums starp Kopienu un attiecīgo trešo valsti attiecībā uz jomām, uz kurām attiecas pēdējais minētais nolīgums.

*10. pants*

**Elastīguma noteikumi**

1. Šīs regulas noteikumi un noteikumi, kas pieņemti tās īstenošanai, nekavē dalībvalsti tūlīt risināt drošības problēmu, kas skar ražojumu, personu vai organizāciju, uz kuru attiecas šīs regulas noteikumi.

Ja drošības problēmas iemesls ir:

a) nepietiekama drošība, kuras iemesls ir šīs regulas piemērošana, vai

b) šīs regulas vai tās īstenošanas noteikumu nepilnība

dalībvalsts nekavējoties paziņo Aģentūrai, Komisijai un pārējām dalībvalstīm par veiktajiem pasākumiem un to iemesliem.

2. Komisija saskaņā ar procedūru, kas minēta 54. panta 3. punktā, lemj, vai nepietiekamas drošības dēļ vai šīs regulas vai tās īstenošanas noteikumu nepilnības dēļ ir pamatoti pastāvīgi piemērot pasākumus, kas pieņemti atbilstoši 1. punktam. Šajā gadījumā tā arī attiecīgi rīkojas, lai grozītu attiecīgo noteikumu. Ja dalībvalsts pasākumi izrādās nepamatoti, dalībvalsts atceļ vai groza attiecīgos pasākumus.

3. Dalībvalstis uz ierobežotu laiku var piešķirt atbrīvojumus no pamatprasībām, kas noteiktas šajā regulā un tās īstenošanas noteikumos, neparedzētu, neatliekamu ekspluatācijas apstākļu vai ekspluatācijas vajadzību gadījumā, ja tādējādi nemazinās drošība. Par visiem šādiem atbrīvojumiem, tiklīdz tos piešķir atkārtoti vai uz laiku, kas ilgāks par diviem mēnešiem, paziņo Aģentūrai, Komisijai un pārējām dalībvalstīm.

4. Ja pasākumi, kurus izvēlas dalībvalsts, ir mazāk ierobežojoši nekā piemērojamie Kopienas noteikumi, Komisija pārbauda, vai atbrīvojumi atbilst šīs regulas vispārīgajam drošības mērķim vai jebkurai citai Kopienas tiesību normai. Ja piešķirtie atbrīvojumi neatbilst šīs regulas vispārīgajiem drošības mērķiem vai jebkurai citai Kopienas tiesību normai, Komisija pieņem lēmumu saskaņā ar procedūru, kas minēta 54. panta 4. punktā. Šādā gadījumā dalībvalsts atbrīvojumu atceļ.

5. Ja ar citiem līdzekļiem var panākt aizsardzību, kas līdzvērtīga aizsardzībai, ko panāk, piemērojot 5. un 6. panta īstenošanas noteikumus, dalībvalstis, nediskriminējot pilsonības dēļ, var piešķirt apstiprinājumu, atkāpjoties no īstenošanas noteikumiem. Šādos gadījumos attiecīgā dalībvalsts paziņo Komisijai, ka tā ir paredzējusi piešķirt šādu apstiprinājumu, un izklāsta iemeslus, kas pamato vajadzību atkāpties no attiecīgā noteikuma, kā arī nosacījumus, kuri noteikti, lai nodrošinātu līdzvērtīgu aizsardzību.

▼B

6. Saņēmusi paziņojumu no dalībvalsts saskaņā ar 5. punktu, Komisija trīs mēnešu laikā sāk procedūru, kas minēta 54. panta 3. punktā, lai lemtu, vai apstiprinājums, kurš ierosināts saskaņā ar 5. punktu, atbilst nosacījumiem, kas noteikti minētajā punktā, un vai to var piešķirt. Šādā gadījumā tā paziņo savu lēmumu visām dalībvalstīm, kam arī ir tiesības piemērot šo pasākumu. Attiecīgajam pasākumam piemēro 8. panta noteikumus. Izmantojot pārredzamas procedūras saskaņā ar 43. pantu, attiecīgos īstenošanas noteikumus arī var grozīt, lai ņemtu vērā šādu pasākumu.

*11. pants*

**Informācijas tīkls**

1. Komisija, Aģentūra un valstu atbildīgās aeronavigācijas institūcijas apmainās ar visu informāciju, ko tās ieguvušas saistībā ar šīs regulas un tās īstenošanas noteikumu piemērošanu. Iestādēm, kurām uztic civilās aviācijas negadījumu un starpgadījumu izmeklēšanu vai situāciju analīzi, ir tiesības piekļūt minētajai informācijai.

2. Neierobežojot sabiedrības tiesības piekļūt Komisijas dokumentiem, kā noteikts Regulā (EK) Nr. 1049/2001, Komisija saskaņā ar 54. panta 3. punktā minēto procedūru pieņem pasākumus, lai pēc savas iniciatīvas ieinteresētajām personām izplatītu šā panta 1. punktā minēto informāciju. Šos pasākumus, kas var būt vispārēji vai individuāli, pamato ar vajadzību:

a) sniegt personām un organizācijām informāciju, kas tām vajadzīga, lai uzlabotu aviācijas drošību;

b) sniegt informāciju tikai tad, ja tā lietotājiem noteikti vajadzīga, lai nodrošinātu pienācīgu attiecīgās informācijas konfidencialitāti.

3. Dalībvalstu aeronavigācijas atbildīgās institūcijas saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu attiecīgo konfidencialitāti attiecībā uz informāciju, kuru tās saņem piemērojot 1. punktu.

4. Lai informētu sabiedrību par vispārējo drošību, aģentūra ik gadu publicē pārskatu par drošību.

## III NODAĻA

## EIROPAS AVIĀCIJAS DROŠĪBAS AĢENTŪRA

### I IEDAĻA

### UZDEVUMI

*12. pants*

**Aģentūras izveidošana un funkcijas**

1. Lai īstenotu šo regulu, izveido Eiropas Aviācijas drošības aģentūru, še turpmāk "Aģentūra".

2. Lai nodrošinātu pareizu civilās aviācijas darbību un attīstību attiecībā uz lidojumu drošību, Aģentūra:

a) uzņemas visus uzdevumus un sagatavo atzinumus visos jautājumos, uz kuriem attiecas 1. panta 1. punkts;

b) palīdz Komisijai, sagatavojot pasākumus, kas veicami, lai īstenotu šo regulu. Ja tie ietver tehniskus noteikumus un jo īpaši

▼B

noteikumus, kas attiecas uz konstrukcijas un uzbūves un ekspluatācijas aspektiem, Komisija nevar mainīt to saturu bez iepriekšējas saskaņošanas ar Aģentūru. Aģentūra sniedz Komisijai arī vajadzīgo tehnisko, zinātnisko un administratīvu atbalstu, lai tā varētu veikt savus uzdevumus;

c) veic vajadzīgos pasākumus saskaņā ar pilnvarām, ko tai piešķir šī regula vai citi Kopienas tiesību akti;

d) veic inspicēšanu un izmeklēšanu, ja tas vajadzīgs, lai izpildītu savus uzdevumus;

e) savas kompetences jomās dalībvalstu vārdā izpilda funkcijas un uzdevumus, kas tām uzticēti attiecīgās starptautiskās konvencijās, jo īpaši Čikāgas konvencijā.

*13. pants*

**Aģentūras pasākumi**

Aģentūra attiecīgā gadījumā:

a) sniedz atzinums, ko adresē Komisijai;

b) izdod sertifikācijas specifikācijas, tostarp lidojumderīguma normas un attiecīgus līdzekļus atbilstības panākšanai, kā arī jebkuras norādes par šīs regulas un tās īstenošanas noteikumu piemērošanu;

c) pieņem attiecīgus lēmumus par 15., 45. un 46. panta piemērošanu.

*14. pants*

**Atzinumi, sertifikācijas specifikācijas un norādes**

1. Lai palīdzētu Komisijai sagatavot priekšlikumus attiecībā uz pamatprincipiem, piemērojamību un pamatprasībām, kas iesniedzamas Eiropas Parlamentam un Padomei, un pieņemt īstenošanas noteikumus, Aģentūra sagatavo to projektus. Šos projektus Aģentūra iesniedz Komisijai kā atzinumus.

2. Aģentūra saskaņā ar 43. pantu un īstenošanas noteikumiem, ko pieņēmusi Komisija, izstrādā:

a) sertifikācijas specifikācijas, tostarp lidojumderīguma normas un attiecīgus līdzekļus atbilstības panākšanai, un

b) norādes,

ko izmantot sertifikācijas procesā.

Šie dokumenti atbilst jaunākajiem sasniegumiem un labākajai praksei attiecīgajās jomās; tos atjaunina, ņemot vērā pasaules gaisa kuģu ekspluatācijas pieredzi un zinātnes un tehnikas attīstību.

*15. pants*

**Sertifikācija attiecībā uz lidojumderīgumu un atbilstību vides aizsardzības prasībām**

1. Attiecībā uz ražojumiem, daļām un ierīcēm, kas minētas 4. panta 1. punktā, Aģentūra attiecīgā gadījumā un kā noteikts Čikāgas konvencijā un tās pielikumos, dalībvalstu vārdā izpilda konstrukcijas, izgatavošanas vai reģistrācijas valsts funkcijas un uzdevumus, kuri saistīti ar konstrukcijas apstiprinājumu. Tālab tā jo īpaši:

▼B

a) izstrādā un paziņo tipa sertificēšanas pamatu visiem ražojumiem, kam pieprasīta tipa sertificēšana vai tipa sertifikāta izmaiņas. Minēto tipa sertificēšanas pamatu veido attiecīgās lidojumderīguma normas, atzīti līdzvērtīgas drošības noteikumi un īpašās sīki izstrādātās tehniskās specifikācijas, kas vajadzīgas, ja atsevišķa ražojuma konstrukcijas pazīmes vai tā ekspluatācijas pieredze apstiprina, ka kāds lidojumderīguma normu nosacījums nav pietiekams vai nav piemērojams, lai nodrošinātu atbilstību pamatprasībām;

b) sagatavo un paziņo īpašās lidojumderīguma specifikācijas visiem ražojumiem, kam pieprasīts ierobežotu tiesību lidojumderīguma sertifikāts;

c) sagatavo un paziņo sīki izstrādātas lidojumderīguma specifikācijas visām daļām vai ierīcēm, kam pieprasīts sertifikāts;

d) sagatavo un paziņo attiecīgās vides aizsardzības prasības visiem ražojumiem, kam pieprasīta sertifikācija par atbilstību vides aizsardzības prasībām;

e) pati vai ar valsts aeronavigācijas atbildīgo institūciju vai kvalificētu iestāžu starpniecību veic tehniskās pārbaudes, kas saistītas ar ražojumu, daļu un ierīču sertifikāciju;

f) izdod attiecīgos tipa sertifikātus vai noformē attiecīgās izmaiņas tajos;

g) izdod sertifikātus daļām un ierīcēm;

h) izdod attiecīgos sertifikātus par atbilstību vides aizsardzības prasībām;

i) groza, aptur vai anulē attiecīgo sertifikātu, ja vairs netiek pildīti nosacījumi, saskaņā ar kuriem to izdeva, vai ja juridiskā vai fiziskā persona, kas ir sertifikāta īpašnieks, nepilda šajā regulā vai tās īstenošanas noteikumos noteiktos pienākumus;

j) nodrošina pastāvīgās lidojumderīguma funkcijas, kas saistītas ar ražojumiem, daļām un ierīcēm, kuras tā ir sertificējusi, tostarp bez nepamatotas kavēšanās sāk risināt drošības problēmas un izdod un izplata attiecīgo obligāto informāciju.

2. Attiecībā uz organizācijām Aģentūra:

a) pati vai ar valsts aeronavigācijas atbildīgo institūciju vai kvalificētu iestāžu starpniecību veic to organizāciju pārbaudes un revīzijas, kuras tā sertificē;

b) izdod un atjauno sertifikātus:

   i) konstruēšanas organizācijām vai

   ii) ražošanas organizācijām, kas atrodas dalībvalstu teritorijā, ja to pieprasa attiecīgā dalībvalsts, vai

   iii) ražošanas un tehniskās apkopes organizācijām, kas atrodas ārpus dalībvalstu teritorijas;

c) groza, aptur vai anulē attiecīgo organizācijas sertifikātu, ja nosacījumi, saskaņā ar kuriem to izdeva, vairs netiek pildīti, vai ja attiecīgā organizācija nepilda pienākumus, ko nosaka šī regula vai tās īstenošanas noteikumi.

*16. pants*

**Noteikumu piemērošanas uzraudzība**

1. Aģentūra veic standartizācijas pārbaudes jomās, uz kurām attiecas 1. panta 1. punkts, lai uzraudzītu šīs regulas un tās īstenošanas noteikumu piemērošanu, ko veic valsts aeronavigācijas atbildīgās institūcijas, un ziņo par to Komisijai.

▼B

2. Aģentūra veic tehnisko izmeklēšanu, lai uzraudzītu šīs regulas un tās īstenošanas noteikumu piemērošanas efektivitāti attiecībā uz mērķiem, kas noteikti 2. pantā.

3. Komisija apspriežas ar Aģentūru, un Aģentūras sniedz Komisijai savu atzinumu par 10. panta piemērošanu.

4. Uz aģentūras darba metodēm to uzdevumu veikšanai, kas minēti 1., 2. un 3. punktā, attieksies prasības, kuras jāpieņem saskaņā ar 54. panta 2. punktā minēto procedūru un ņemot vērā 43. un 44. pantā noteikts principus.

*17. pants*

**Izpēte**

1. Aģentūra, neskarot Kopienas tiesības, var izstrādāt un finansēt izpēti, ciktāl tā ir tieši saistīta ar darbību uzlabošanu savas kompetences jomā.

2. Aģentūra saskaņo pētniecības un attīstības darbu ar Komisijas un dalībvalstu pētniecības un attīstības darbu, lai savstarpēji nodrošinātu vienotību politikā un rīcībā.

3. Aģentūras finansētās izpētes rezultātus publicē, ja tā tos neatzīst par konfidenciāliem.

*18. pants*

**Starptautiskās attiecības**

1. Aģentūra palīdz Kopienai un tās dalībvalstīm attiecībās ar trešām valstīm saskaņā ar attiecīgajiem Kopienas tiesību aktiem. Tā jo īpaši palīdz noteikumu saskaņošanā un to apstiprinājumu savstarpējo atzīšanu, kas apliecina, ka noteikumi ir piemēroti atbilstīgi.

2. Aģentūra var sadarboties ar trešo valstu aeronavigācijas atbildīgajām iestādēm un starptautiskām organizācijām, kuras ir kompetentas jautājumos, uz ko attiecas šī regula, saskaņā ar darba vienošanos, kas atbilstīgi attiecīgiem Līguma noteikumiem noslēgta ar šīm iestādēm.

3. Aģentūra palīdz dalībvalstīm izpildīt to starptautiskās saistības, jo īpaši tās, kas izriet no Čikāgas konvencijas.

II IEDAĻA

**IEKŠĒJĀ STRUKTŪRA**

*19. pants*

**Juridiskais statuss, atrašanās vieta, vietējie biroji**

1. Aģentūra ir Kopienas organizācija. Tai ir juridiskas personas statuss.

2. Dalībvalstīs Aģentūrai ir visplašākā tiesībspēja un rīcībspēja, ko saskaņā ar šo valstu tiesību aktiem piešķir juridiskām personām. Konkrēti tā var pirkt vai pārdot kustamu un nekustamu īpašumu, kā arī būt par pusi tiesas procesos.

3. Ja dalībvalstis piekrīt, Aģentūra tajās var izveidot savus vietējos birojus.

4. Aģentūru pārstāv tās izpilddirektors.

▼B

*20. pants*

**Darbinieki**

1. Uz Aģentūras darbiniekiem attiecas Eiropas Kopienu Civildienesta noteikumi, Eiropas Kopienu pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība un noteikumi, kurus, lai piemērotu Civildienesta noteikumus un Nodarbināšanas kārtību, ir kopā pieņēmušas Eiropas Kopienu iestādes, neierobežojot šīs regulas 33. panta piemērošanu apelācijas padomes locekļiem.

2. Neierobežojot 30. pantu, attiecībā uz savu personālu Aģentūra izmanto pilnvaras, ko Civildienesta noteikumi un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība piešķir iestādei, kura ir kompetenta iecelt amatā.

3. Aģentūrā strādā stingri ierobežots skaits ierēdņu, ko Komisija vai dalībvalstis ir iecēlušas vai nosūtījušas veikt pārvaldes pienākumus. Pārējais personāls ir citi darbinieki, ko Aģentūra pēc vajadzības pieņēmusi darbā, lai veiktu savus uzdevumus.

*21. pants*

**Privilēģijas un imunitāte**

Uz Aģentūru attiecas Protokols par privilēģijām un imunitāti Eiropas Kopienās.

*22. pants*

**Atbildība**

1. Aģentūras līgumisko atbildību reglamentē tiesību akti, kas attiecināmi uz attiecīgo līgumu.

2. Eiropas Kopienu Tiesas piekritībā ir pieņemt spriedumu saskaņā ar jebkuru šķīrējtiesas klauzulu, kas ietverta Aģentūras noslēgtajā līgumā.

3. Ja pastāv tādas saistības, kas nav līgumsaistības, Aģentūra, saskaņā ar vispārīgiem tiesību principiem, kas ir kopīgi visu dalībvalstu tiesību aktiem, atlīdzina visus zaudējumus, ko radījušas Aģentūras struktūrvienības vai tās darbinieki, pildot savus pienākumus.

4. Tiesas jurisdikcijā ir strīdi, kas saistīti ar 3. punktā minēto zaudējumu atlīdzināšanu.

5. Darbinieku personisko atbildību pret Aģentūru reglamentē attiecīgi viņiem piemērojamie Civildienesta noteikumi vai Nodarbināšanas kārtības noteikumi.

*23. pants*

**Dokumentu publicēšana**

1. Neierobežojot lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar Līguma 290. pantu, visās Kopienas oficiālajās valodās sagatavo šādus dokumentus:

a) pārskatu par drošību, kas minēts 11. panta 4. punktā;

b) atzinumus, kas adresēti Komisijai, ievērojot 14. panta 1. punktu;

c) gada pārskata ziņojumu un darba programmu, kas minēta attiecīgi 24. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktā.

▼B

2. Aģentūras darbam vajadzīgos tulkošanas pakalpojumus sniedz Eiropas Savienības institūciju tulkošanas centrs.

*24. pants*

**Valdes pilnvaras**

1. Aģentūrai ir valde.

2. Valde:

a) saskaņā ar 30. pantu ieceļ izpilddirektoru un, pēc izpilddirektora priekšlikuma, direktorus;

▼M2

b) pieņem gada pārskatu par Aģentūras darbību un vēlākais līdz 15. jūnijam nosūta to Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai, Revīzijas palātai un dalībvalstīm.

Aģentūra iesniedz budžeta lēmējinstitūcijai jebkādu būtisku informāciju, kas var ietekmēt novērtējuma procedūras;

▼B

c) katru gadu līdz 30. septembrim un saņēmusi Komisijas atzinumu pieņem Aģentūras nākamā gada darba programmu un nosūta to Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un dalībvalstīm; šo darba programmu pieņem, neierobežojot ikgadējo Kopienas budžeta procedūru un Kopienas likumdošanas programmu attiecīgajās aviācijas drošības jomās;

d) ar Komisijas piekrišanu pieņem pamatnostādnes attiecībā uz sertifikācijas uzdevumu uzticēšanu valstu aeronavigācijas atbildīgajām institūcijām vai kvalificētām iestādēm;

e) nosaka izpilddirektora lēmumu pieņemšanas procedūras, kā minēts 43. un 44. pantā;

f) izpilda savas funkcijas attiecībā uz Aģentūras budžetu, ievērojot 48., 49. un 52. pantu;

g) ieceļ apelācijas padomes locekļus atbilstoši 32. pantam;

h) izmanto disciplinārās pilnvaras attiecībā uz izpilddirektoru un, ar izpilddirektora piekrišanu, attiecībā uz direktoriem;

i) sniedz atzinumu par noteikumiem par nodevām un atlīdzību, kā minēts 53. panta 1. punktā;

j) izstrādā savu reglamentu;

k) lemj par valodu lietojumu Aģentūrā;

l) attiecīgos gadījumos papildina 23. panta 1. punktā minēto dokumentu sarakstu;

m) nosaka Aģentūras organizatorisko struktūru un pieņem Aģentūras personāla politiku.

3. Valde var informēt izpilddirektoru par visiem jautājumiem, kas tieši saistīti ar aviācijas drošības stratēģisko attīstību, tostarp izpēti, kā noteikts 17. pantā.

4. Valde no ieinteresētajām personām izveido padomdevēju iestādi, ar ko tā apspriežas, pirms lēmumu pieņemšanas jomās, kas minētas 2. punkta c), e), f) un i) apakšpunktā. Valde var arī nolemt apspriesties ar padomdevēju iestādei par citiem jautājumiem, kas minēti 2. un 3. punktā. Valdei padomdevējas iestādes atzinums nav saistošs.

▼B

*25. pants*

**Valdes sastāvs**

1. Valdē ir pa vienam pārstāvim no katras dalībvalsts un viens pārstāvis no Komisijas. Tādēļ katra dalībvalsts un Komisija ieceļ Valdes locekli, kā arī viņa aizstājēju, kas pārstāvēs Valdes locekli viņa prombūtnes laikā. Locekļu pilnvaru termiņš ir pieci gadi. Šo pilnvaru termiņu var atjaunot.

2. Attiecīgā gadījumā 55. pantā minētajos noteikumos paredz nosacījumus, ar kādiem Valdes darbā iesaistās Eiropas trešo valstu pārstāvji.

*26. pants*

**Valdes vadība**

1. Valde no saviem locekļiem ievēl priekšsēdētāju un viņa vietnieku. Priekšsēdētāja vietnieks *ex officio* aizstāj priekšsēdētāju gadījumā, ja priekšsēdētājs nevar pildīt savus pienākumus.

2. Priekšsēdētāja un viņa vietnieka pilnvaru termiņš beidzas, kad viņš vairs nav valdes loceklis. Ievērojot šo noteikumu, priekšsēdētāja vai priekšsēdētāja vietnieka pilnvaru termiņš ir trīs gadi. Šo pilnvaru termiņu var atjaunot.

*27. pants*

**Sanāksmes**

1. Valdes sanāksmes sasauc tās priekšsēdētājs.

2. Aģentūras izpilddirektors piedalās jautājumu apspriešanā.

3. Valde rīko vismaz divas parastas sanāksmes gadā. Valde sanāk papildus pēc priekšsēdētāja uzaicinājuma vai pēc vismaz vienas trešdaļas locekļu pieprasījuma.

4. Valde uz savām sanāksmēm novērotāja statusā var uzaicināt jebkuru personu, kuras viedoklis varētu to interesēt.

5. Valdes locekļiem saskaņā ar reglamenta noteikumiem var palīdzēt padomdevēji vai eksperti.

6. Aģentūra izveido Valdes sekretariātu.

*28. pants*

**Balsošana**

1. Neierobežojot 30. panta 1. punktu, Valde pieņem lēmumus ar divu trešdaļu locekļu balsu vairākumu. Pēc valdes locekļa pieprasījuma 24. panta 2. punkta k) apakšpunktā minēto lēmumu pieņem vienprātīgi.

2. Katram loceklim ir viena balss. Aģentūras izpilddirektors nebalso. Ja kāds Valdes loceklis sanāksmē nepiedalās, viņa balsstiesības ir tiesīgs izmantot šā locekļa aizstājējs.

3. Reglamentā attiecībā uz balsošanas kārtību nosaka sīkāk izstrādātus noteikumus, jo īpaši par nosacījumiem, ar kādiem viens Valdes loceklis darbojas cita locekļa vārdā, kā arī, attiecīgā gadījumā, visas prasības attiecībā uz kvorumu.

▼B

*29. pants*

**Izpilddirektora funkcijas un pilnvaras**

1. Aģentūru vada izpilddirektors, kas, pildot savus pienākumus, ir pilnīgi neatkarīgs. Neierobežojot attiecīgo Komisijas un Valdes kompetenci, izpilddirektors nelūdz un nepieņem nevienas valdības vai citas struktūras norādījumus.

2. Eiropas Parlaments vai Padome var aicināt Aģentūras izpilddirektoru ziņot par uzdevumu izpildi.

3. Izpilddirektoram ir šādas funkcijas un pilnvaras:

a) apstiprināt Aģentūras pasākumus, kā noteikts 13. un 15. pantā, šīs regulas, tās īstenošanas noteikumu un jebkuru piemērojamo tiesību aktu noteiktajās robežās;

b) lemt par pārbaudēm un izmeklēšanu, kā paredzēts 45. un 46. pantā;

c) uzticēt sertifikācijas uzdevumus valstu aeronavigācijas atbildīgajām institūcijām vai kvalificētām iestādēm saskaņā ar Valdes pamatnostādnēm;

d) uzņemties visas starptautiskās funkcijas un tehnisko sadarbību ar trešām valstīm saskaņā ar 18. pantu;

e) veikt visus vajadzīgos pasākumus, tostarp iekšēju administratīvu norādījumu pieņemšanu un paziņojumu publicēšanu, lai nodrošinātu Aģentūras darbību saskaņā ar šīs regulas noteikumiem;

f) katru gadu sagatavot vispārējā darba pārskata projektu un iesniegt to Valdei;

g) attiecībā uz darbiniekiem izmantot 20. panta 2. punktā noteiktās pilnvaras;

h) sagatavot Aģentūras ieņēmumu un izdevumu tāmes saskaņā ar 48. pantu, un izpildīt budžetu saskaņā ar 49. pantu;

i) deleģēt savas pilnvaras citiem Aģentūras darbiniekiem, ievērojot noteikumus, kuri jāpieņem saskaņā ar 54. panta 2. punktā minēto procedūru;

j) ar Valdes piekrišanu pieņemt lēmumu par vietējo biroju izveidošanu dalībvalstīs saskaņā ar 19. panta 3. punktu.

*30. pants*

**Augstāko ierēdņu iecelšana**

1. Pēc Komisijas ierosinājuma Valde, ņemot vērā nopelnus un ar dokumentiem apliecinātu kompetenci un pieredzi, kas saistīta ar civilo aviāciju, ieceļ vai atlaiž Aģentūras izpilddirektoru. Valde pieņem lēmumus ar trīs ceturtdaļu locekļu balsu vairākumu.

2. Izpilddirektoram var palīdzēt viens vai vairāki direktori. Izpilddirektora prombūtnes vai slimības laikā viņa pienākumu veic viens no direktoriem.

3. Pēc izpilddirektora ierosinājuma Valde, ņemot vērā nopelnus un ar dokumentiem apliecinātu kompetenci un pieredzi, kas saistīta ar civilo aviāciju, ieceļ vai atlaiž Aģentūras direktorus.

4. Izpilddirektora un direktoru pilnvaru termiņš ir pieci gadi. Šo pilnvaru termiņu var atjaunot.

▼B

*31. pants*

**Apelācijas padomju pilnvaras**

1. Aģentūrā ir viena vai vairākas apelācijas padomes.

2. Apelācijas padome vai padomes atbild par lēmuma pieņemšanu attiecībā uz 35. pantā minēto lēmumu pārsūdzēšanu.

3. Apelācijas padomi vai padomes sasauc pēc vajadzības. Apelācijas padomju skaitu un darba sadalījumu nosaka Komisija saskaņā ar 54. panta 3. punktā minēto procedūru.

*32. pants*

**Apelācijas padomju sastāvs**

1. Apelācijas padomē ir priekšsēdētājs un divi citi locekļi.

2. Priekšsēdētājam un abiem locekļiem ir aizstājēji, kas tos pārstāvēs to prombūtnes laikā.

3. Priekšsēdētāju, abus locekļus un attiecīgos to aizstājējus ieceļ Valde no kvalificētu kandidātu vidus, kuri ietverti Komisijas pieņemtā sarakstā.

4. Ja apelācijas padome uzskata, ka pārsūdzības raksturs to prasa, attiecīgās lietas izskatīšanai tā var pieaicināt vēl divus citus locekļus no iepriekšminētā saraksta.

5. Komisija saskaņā ar 54. panta 3. punktā minēto procedūru nosaka kvalifikāciju, kas vajadzīga katras apelācijas padomes locekļiem, atsevišķu locekļu pilnvaras lēmumu sagatavošanas stadijā, kā arī balsošanas nosacījumus.

*33. pants*

**Apelācijas padomju locekļi**

1. Apelācijas padomju locekļu, tostarp to priekšsēdētāja un attiecīgo aizstājēju pilnvaru termiņš ir pieci gadi. Šo termiņu var atjaunot.

2. Apelācijas padomju locekļu, tostarp to priekšsēdētāja un attiecīgo aizstājēju pilnvaru termiņš ir pieci gadi. Šo termiņu var atjaunot.

3. Apelācijas padomju locekļi Aģentūrā nedrīkst pildīt nevienu citu pienākumu. Apelācijas padomju locekļi var veikt savas funkcijas, strādājot nepilnu slodzi.

4. Apelācijas padomes locekļus nevar atbrīvot no amata vai svītrot no saraksta attiecīgo viņu pilnvaru laikā, ja vien šādai atbrīvošanai nav nopietna pamatojuma, un Komisija, iepazinusies ar Valdes atzinumu, par to pieņem lēmumu.

*34. pants*

**Izslēgšana un iebildumi**

1. Apelācijas padomes locekļi nevar piedalīties apelācijas izskatīšanas procesos, ja viņi tajos ir personīgi ieinteresēti vai arī ja viņi jau iepriekš ir bijuši tajos iesaistīti kā vienas procesā iesaistītas puses pārstāvji, vai arī ja viņi piedalījušies pārsūdzētā lēmuma pieņemšanā.

2. Ja kāda 1. punktā minēta iemesla dēļ vai kāda cita iemesla dēļ kāds no apelācijas padomes locekļiem uzskata, ka viņam

▼B

nebūtu jāpiedalās apelācijas izskatīšanas procesā, viņš par to informē apelācijas padomi.

3. Visas apelācijas izskatīšanas procesā iesaistītās puses var iebilst pret apelācijas padomes locekļiem jebkura 1. punktā minēta pamatojuma dēļ vai arī, ja radušās aizdomas par neobjektivitāti. Iebildumu nepieņem, ja, apzinoties iebilduma iemeslu, apelācijas izskatīšanas procesā iesaistītā puse ir veikusi kādu procedūras pasākumu. Iebildumu nevar pamatot ar locekļu pilsonību.

4. Apelācijas padomes lēmumu par rīcību 2. un 3. punktā precizētajos gadījumos pieņem bez attiecīgā locekļa līdzdalības. Lai pieņemtu šo lēmumu, attiecīgo locekli apelācijas padomē aizstāj ar viņa aizstājēju.

*35. pants*

**Lēmumi, ko var pārsūdzēt**

1. Var pārsūdzēt Aģentūras lēmumus, kas pieņemti ievērojot 15., 46. vai 53. pantu.

2. Apelācijas iesniegšana saskaņā ar šā panta 1. punktu neaptur attiecīgā lēmuma piemērošanu. Tomēr Aģentūra, ja tā uzskata, ka lietas apstākļi to atļauj, var apturēt strīdīgā lēmuma piemērošanu.

3. Lēmumu, ar ko nepārtrauc procesu attiecībā uz vienu no pusēm, var pārsūdzēt tikai saistībā ar galīgā lēmuma pārsūdzību, ja vien lēmumā neparedz atsevišķu apelāciju.

*36. pants*

**Personas, kam ir tiesības pārsūdzēt**

Jebkura fiziska vai juridiska persona var iesniegt apelāciju par lēmumu, kas adresēts šai personai, vai lēmumu, kurš, lai gan tāda lēmuma formā, kas adresēts citai personai, tieši vai personīgi skar pirmo no minētajām personām. Tiesas procesos iesaistītās puses var būt apelācijas procesā iesaistītā puse.

*37. pants*

**Termiņš un forma**

Apelāciju kopā ar tās pamatojumu iesniedz Aģentūrā rakstveidā divos mēnešos pēc tiesību akta paziņošanas attiecīgai personai vai, ja tas nenotiek, no dienas, kad tas šai personai kļuvis zināms, atkarībā no apstākļiem.

*38. pants*

**Iepriekšēja pārskatīšana**

1. Ja izpilddirektors uzskata, ka apelācija ir pieņemama un pamatota, viņš lēmumu maina. Tas neattiecas uz gadījumiem, kad apelācijas iesniedzēju pretnostata citai apelācijas procesā iesaistītai pusei.

2. Ja lēmumu nemaina vienā mēnesī pēc tā apelācijas pamatojuma saņemšanas, Aģentūra nekavējoties lemj, vai apturēt vai neapturēt lēmuma piemērošanu atbilstoši 35. panta 2. punkta otrajam teikumam un nodod sūdzību apelācijas padomei.

▼B

*39. pants*

**Apelāciju izskatīšana**

1. Ja apelācija ir pieņemama, apelācijas padome pārbauda, vai apelācija ir pamatota.

2. Pārbaudot apelāciju, apelācijas padome rīkojas ātri. Tā tik bieži, cik vajadzīgs, uzaicina apelācijas procesā iesaistītās puses noteiktos termiņos iesniegt piezīmes par to sniegtajiem paziņojumiem vai par pārējo apelācijas procesā iesaistīto pušu ziņojumiem. Apelācijas procesā iesaistītajām pusēm ir tiesības izteikties mutiski.

*40. pants*

**Lēmums par apelāciju**

Apelācijas padome var īstenot visas pilnvaras, kas ir Aģentūras kompetencē, vai nodot lietu Aģentūras kompetentajai iestādei. Pēdējai no divām minētajām apelācijas padomes lēmums ir saistošs.

*41. pants*

**Griešanās Tiesā**

1. Apelācijas padomes lēmumus var pārsūdzēt Tiesā saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti Līguma 230. pantā.

2. Ja Aģentūra lēmumu nepieņem, var iesniegt prasību Tiesā par bezdarbību saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti Līguma 232. pantā.

3. Aģentūra veic vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu Tiesas spriedumu.

*42. pants*

**Tiešā apelācija**

Dalībvalstis un Kopienas iestādes Aģentūras lēmumus var tieši pārsūdzēt Tiesā.

III IEDAĻA

**DARBA METODES**

*43. pants*

**Atzinumu, sertifikācijas specifikāciju un norāžu izstrādāšanas procedūras**

1. Iespējami īsā laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā Valde nosaka pārredzamas procedūras 13. panta a) un b) apakšpunktā minēto atzinumu, sertifikācijas specifikāciju un norāžu izdošanai.

Minētās procedūras:

a) balstās uz īpašajām zināšanām, kas pieejamas dalībvalstu aeronavigācijas atbildīgajās institūcijās;

b) ja vajadzīgs, iesaista piemērotus ekspertus no attiecīgajām ieinteresētajām personām;

▼B

c) nodrošina, ka Aģentūra publicē dokumentus un apspriežas ar pēc iespējas visām ieinteresētajām personām saskaņā ar grafiku un procedūru, kas ietver Aģentūras pienākumu apspriežu procesā atbildēt rakstiski.

2. Ja Aģentūra atbilstoši 14. pantam izstrādā atzinumus, sertifikācijas specifikācijas un norādes piemērošanai dalībvalstīs, tā nosaka kārtību, ko ievēro, apspriežoties ar dalībvalstīm. Šādā nolūkā tā var izveidot darba grupu, kurā katra dalībvalsts ir tiesīga iecelt ekspertu.

3. Pasākumus, kas minēti 13. panta a) un b) punktā, un procedūras, kas noteiktas atbilstoši šī panta 1. punktam, publicē oficiālā Aģentūras publikācijā.

4. Nosaka īpašas procedūras tūlītējai rīcībai, kas jāuzsāk Aģentūrai, lai risinātu drošības problēmu un informētu attiecīgās ieinteresētās puses par to, kā tām jārīkojas.

*44. pants*

**Lēmumu pieņemšanas procedūras**

1. Valde nosaka pārredzamas procedūras individuālu lēmumu pieņemšanai, kā paredzēts 13. panta c) punktā.

Minētās procedūras:

a) nodrošina to, ka uzklausa fiziskas vai juridiskas personas, kam lēmums adresēts, un jebkuru citu personu, kuru tas skar tieši vai personīgi;

b) nodrošina lēmuma paziņošanu fiziskai vai juridiskai personai un tā publicēšanu;

c) nodrošina, ka fizisku vai juridisku personu, kam lēmums adresēts, un visas citas tiesas procesos iesaistītās personas informē par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas pieejami minētajai personai saskaņā ar šo regulu;

d) nodrošina, ka lēmums ir pamatots.

2. Valde nosaka arī procedūras, kas precizē nosacījumus lēmumu paziņošanai, pienācīgi ņemot vērā apelācijas kārtību.

3. Nosaka īpašas procedūras tūlītējai rīcībai, kas Aģentūrai jāveic, lai risinātu drošības problēmas un informētu attiecīgās ieinteresētās puses par to, kā tām rīkoties.

*45. pants*

**Pārbaudes dalībvalstīs**

1. Neierobežojot izpildes pilnvaras, ko Komisijai piešķir Līgums, Aģentūra palīdz Komisijai pārraudzīt šīs regulas un tās īstenošanas noteikumu piemērošanu, veicot standartizācijas pārbaudes dalībvalstu kompetentajās iestādēs, kā noteikts 16. panta 1. punktā. Tādā veidā, ievērojot attiecīgās dalībvalsts tiesību normas, ierēdņiem, kas pilnvaroti saskaņā ar šo regulu, un valsts iestādēm ir piešķirtas pilnvaras:

a) pārbaudīt attiecīgos dokumentus, datus, procedūras un visus citus materiālus, kas attiecas uz aviācijas drošības līmeņu sasniegšanu saskaņā ar šo regulu;

b) kopēt vai veikt izrakstus no šādiem dokumentiem, datiem, procedūrām un visiem citiem materiāliem;

c) uz vietas pieprasīt mutisku paskaidrojumu;

▼B

d) iekļūt jebkurās attiecīgās telpās, zemes īpašumos vai transportlīdzekļos.

2. Aģentūras ierēdņi, kas pilnvaroti veikt šīs pārbaudes, īsteno savas pilnvaras, uzrādot rakstisku pilnvaru, kurā norādīts pārbaudes priekšmets, mērķis un darba uzsākšanas diena. Pirms pārbaudes Aģentūra laikus informē attiecīgo dalībvalsti par pārbaudi un par pilnvaroto ierēdņu identitāti.

3. Attiecīgā dalībvalsts pakļaujas šādām pārbaudēm un nodrošina, ka iestādes un attiecīgās personas arī pakļaujas pārbaudēm.

4. Ja saskaņā ar šī panta noteikumiem pārbaude ir saistīta ar uzņēmuma vai uzņēmumu apvienības inspicēšanu, piemēro 46. pantu. Ja uzņēmums izrāda pretestību šādai pārbaudei, attiecīgā dalībvalsts sniedz Aģentūras pilnvarotajiem ierēdņiem vajadzīgo palīdzību, lai tie varētu veikt pārbaudi.

5. Ziņojumi, kas sastādīti, piemērojot šo pantu, ir pieejami tās dalībvalsts oficiālajā(-)s valodā(-s), kur notika pārbaude.

*46. pants*

**Izmeklēšana uzņēmumos**

1. Lai piemērotu 15. pantu, Aģentūra var veikt pati vai uzticēt valsts aeronavigācijas atbildīgajām institūcijām vai kvalificētām iestādēm visu vajadzīgo izmeklēšanu uzņēmumos. Izmeklēšanu veic, ievērojot to dalībvalstu tiesību normas, kurās tā jāveic. Tādēļ personām, ko pilnvaro saskaņā ar šo regulu, ir tiesības:

a) pārbaudīt attiecīgos dokumentus, datus, procedūras un visus citus materiālus, kas attiecas uz Aģentūras uzdevumu izpildi;

b) kopēt vai veikt izrakstus no šādiem dokumentiem, datiem, procedūrām un visiem citiem materiāliem;

c) uz vietas pieprasīt mutisku paskaidrojumu;

d) iekļūt attiecīgā uzņēmumu telpās, zemes īpašumos vai transportlīdzekļos.

2. Personas, kas pilnvarotas veikt šādu izmeklēšanu, īsteno savas pilnvaras, uzrādot rakstisku atļauju, kurā norādīts izmeklēšanas priekšmets un mērķis.

3. Aģentūra savlaicīgi informē attiecīgo dalībvalsti, kuras teritorijā jāveic izmeklēšana, par izmeklēšanu un par pilnvaroto personu identitāti. Pēc aģentūras pieprasījuma attiecīgās dalībvalsts ierēdņi palīdz pilnvarotajām personām veikt savus pienākumus.

*47. pants*

**Pārredzamība un saziņa**

▼M2

1. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001 gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem [1] attiecas uz Aģentūras rīcībā esošajiem dokumentiem.

▼B

2. Aģentūra var darīt zināmu to saturu pēc pašas iniciatīvas jomās, kas ietilpst tās uzdevumos. Aģentūra jo īpaši nodrošina, ka papildus publikācijām, kas noteiktas 43. panta 3. punktā, sabiedrībai un visām ieinteresētajām personām viegli saprotamā

[1] OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.

▼B

veidā nekavējoties tiek sniegta objektīva un ticama informācija par tās darbību.

▼M2

3. Sešu mēnešu laikā pēc tam, kad stājas spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1643/2003 (2003. gada 22. jūlijs), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1592/2002 par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un par Eiropas Aviācijas drošības aģentūras izveidi [1], Valde pieņem Regulas (EK) Nr. 1049/2001 īstenošanas kārtību.

▼B

4. Jebkurai fiziskai vai juridiskai personai ir tiesības rakstīt Aģentūrai jebkurā no valodām, kas minētas Līguma 314. pantā. Tai ir tiesības saņemt atbildi tajā pašā valodā.

▼M2

5. Par lēmumiem, ko Aģentūra pieņēmusi, ievērojot 8. pantu Regulā (EK) Nr. 1049/2001, var iesniegt sūdzību ombudam vai iesniegt prasību Eiropas Kopienu Tiesā saskaņā ar EK Līguma attiecīgi 195. un 230. pantu.

▼B

## IV IEDAĻA

## FINANSIĀLĀS PRASĪBAS

*48. pants*

**Budžets**

1. Aģentūras ieņēmumus veido:

a) Kopienas un jebkuras tādas Eiropas trešās valsts iemaksa, ar kuru Kopiena ir noslēgusi 55. pantā minētos nolīgumus;

b) Aģentūras izdoto sertifikātu un apstiprinājumu pretendentu un īpašnieku maksājumi un

c) maksa par publikācijām, mācībām un citiem Aģentūras sniegtajiem pakalpojumiem.

2. Aģentūras izdevumus veido personāla, administratīvās, infrastruktūras un darbības izmaksas.

▼M2

3. Ieņēmumi un izdevumi ir līdzsvarā.

4. Katru gadu Valde, pamatojoties uz ieņēmumu un izdevumu tāmes projektu, sagatavo Aģentūras ieņēmumu un izdevumu tāmi nākamajam finanšu gadam.

5. Valde šo ieņēmumu un izdevumu tāmi, kurā iekļauj štatu plāna projektu un provizorisko darba programmu, vēlākais līdz 31. martam nosūta Komisijai un valstīm, ar kurām Kopiena ir noslēgusi nolīgumus saskaņā ar 55. pantu.

6. Komisija tāmi līdz ar Eiropas Savienības provizorisko vispārējā budžeta projektu nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei (turpmāk tekstā — "budžeta lēmējinstitūcija";).

7. Pamatojoties uz tāmi, Komisija Eiropas Savienības provizoriskajā vispārējā budžeta projektā ieraksta provizorisko aprēķinu, kuru tā uzskata par nepieciešamu štatu plānam, un subsīdijas apjomu, kas jāmaksā no vispārējā budžeta, kuru tā iesniedz budžeta lēmējinstitūcijai saskaņā ar Līguma 272. pantu.

▼M2

[1] OV L 245, 29.9.2003., 7. lpp.

▼M2

8. Budžeta lēmējinstitūcija apstiprina Aģentūras subsīdijas apropriācijas.

Budžeta lēmējinstitūcija pieņem Aģentūras štatu sarakstu.

9. Budžetu pieņem Valde. Budžets ir galīgs pēc Eiropas Savienības vispārējā budžeta galīgās pieņemšanas. Vajadzības gadījumā to attiecīgi koriģē.

10. Valde, cik vien iespējams drīz, paziņo budžeta lēmējinstitūcijai par savu nodomu īstenot jebkādus projektus, kuriem var būt būtiska finansiāla ietekme uz budžeta finansēšanu, it īpaši jebkādus ar īpašumiem saistītus projektus, piemēram, ēku īrēšanu un iegādāšanos. Valde par to informē Komisiju.

Ja kāda budžeta lēmējinstitūcijas daļa ir paziņojusi par nodomu sniegt atzinumu, tā sešu nedēļu laikā no dienas, kad saņemts paziņojums par projektu, nosūta savu atzinumu Valdei.

*49. pants*

**Budžeta izpilde un kontrole**

1. Izpilddirektors izpilda Aģentūras budžetu.

2. Vēlākais līdz 1. martam pēc katra finanšu gada beigām Aģentūras grāmatvedis paziņo Komisijas grāmatvedim provizoriskos pārskatus un iesniedz ziņojumu par budžeta un finanšu vadību attiecīgajā finanšu gadā. Komisijas grāmatvedis konsolidē iestāžu un decentralizēto institūciju provizoriskos pārskatus saskaņā ar vispārējās Finanšu regulas 128. pantu.

3. Vēlākais līdz 31. martam pēc katra finanšu gada beigām Komisijas grāmatvedis paziņo Revīzijas palātai Aģentūras provizoriskos pārskatus un iesniedz ziņojumu par budžeta un finanšu vadību attiecīgajā finanšu gadā. Ziņojumu par budžeta un finanšu vadību attiecīgajā finanšu gadā nosūta arī Eiropas Parlamentam un Padomei.

4. Pēc tam, kad ir saņemti Revīzijas palātas apsvērumi par Aģentūras provizoriskajiem pārskatiem, izpilddirektors saskaņā ar vispārējās Finanšu regulas 129. pantu uz savu atbildību sastāda galīgos pārskatus un iesniedz tos Valdei atzinuma sniegšanai.

5. Valde sniedz atzinumu par Aģentūras galīgajiem pārskatiem.

6. Vēlākais līdz 1. jūlijam pēc katra finanšu gada beigām izpilddirektors nosūta galīgos pārskatus un Valdes atzinumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Revīzijas palātai.

7. Galīgos pārskatus publicē.

8. Vēlākais līdz 30. septembrim izpilddirektors nosūta Revīzijas palātai atbildi uz tās apsvērumiem. Izpilddirektors šo atbildi nosūta arī Valdei.

9. Pēc Eiropas Parlamenta pieprasījuma izpilddirektors tam iesniedz jebkādu informāciju, kas ir nepieciešama, lai netraucēti piemērotu budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru par attiecīgo finanšu gadu, kā noteikts vispārējās Finanšu regulas 146. panta 3. punktā.

10. Eiropas Parlaments pēc Padomes ieteikuma, kas pieņēmusi lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, līdz N + 2 gada 30. aprīlim atbrīvo izpilddirektoru no atbildības attiecībā uz budžeta plāna izpildi N gadā.

▼B

*50. pants*

**Krāpšanas apkarošana**

1. Lai apkarotu krāpšanu, korupciju un citas nelikumīgas darbības, bez ierobežojumiem piemēro noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 25. maija Regulā (EK) Nr. 1073/1999 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ([1]).

2. Aģentūra pievienojas 1999. gada 25. maija Iestāžu nolīgumam par iekšējo izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ([2]), un nekavējoties izstrādā attiecīgus noteikumus, kas piemērojami visiem Aģentūras darbiniekiem.

3. Lēmumos par finansēšanu un no tiem izrietošos īstenošanas nolīgumos un instrumentos skaidri izvirza noteikumu par to, ka vajadzības gadījumā Revīzijas palāta un *OLAF* var uz vietas pārbaudīt Aģentūras finansējuma saņēmējus un par to piešķiršanu atbildīgos aģentus.

*51. pants*

**Novērtēšana**

1. Trīs gados no dienas, kad Aģentūra sākusi pildīt savus pienākumus, Valde pasūta neatkarīgu ārēju novērtējumu par šīs regulas īstenošanu un pēc tam to dara ik pēc pieciem gadiem.

2. Novērtējumu veic, pārbaudot, cik efektīvi Aģentūra izpilda uzdevumu. Novērtē arī šīs regulas, Aģentūras un tās darba prakses nozīmi augsta civilās aviācijas lidojumu drošības līmeņa sasniegšanā. Novērtējumā ņem vērā gan Eiropas, gan valstu līmenī ieinteresēto personu viedokli.

3. Valde saņem novērtējuma rezultātus un, attiecībā uz grozījumiem šajā regulā, izmaiņām Aģentūrā un tās darba praksē, izstrādā ieteikumus Komisijai, kas tos kopā ar savu atzinumu, kā arī attiecīgiem priekšlikumiem, var nosūtīt Eiropas Parlamentam un Padomei. Attiecīgā gadījumā pievieno rīcības plānu ar grafiku. Gan novērtējuma rezultātus, gan novērtējuma ieteikumus dara zināmus atklātībai.

▼M2

*52. pants*

**Finanšu noteikumi**

Aģentūrai piemērojamos finanšu noteikumus Valde pieņem pēc apspriešanās ar Komisiju. Tiem ir jāatbilst Komisijas Regulai (EK, Euratom) Nr. 2343/2002 (2002. gada 19. novembris) par pamata Finanšu regulu struktūrām, kas minētas 185. pantā Padomes Regulā (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam ([3]), ja vien atkāpe no šīs regulas nav īpaši vajadzīga Aģentūras darbībai un Komisija nav tam iepriekš devusi savu piekrišanu.

([1]) OV L 136, 31.5.1999., 1. lpp.
([2]) OV L 136, 31.5.1999., 15. lpp.
([3]) OV L 357, 31.12.2002., 72. lpp.; kļūdu labojums OV L 2, 7.1.2003., 39. lpp.

▼B

*53. pants*

**Noteikumi par maksām un atlīdzību**

1. Komisija, darbojoties saskaņā ar procedūru, kas noteikta 54. panta 3. punktā, un, apspriedusies ar Valdi, pieņem noteikumus par maksām un atlīdzību.

2. Noteikumos par maksām un atlīdzību jo īpaši noteiktas darbības, par kurām saskaņā ar 48. panta 1. punktu pienākas maksas un atlīdzība, maksu un atlīdzības summas un veids, kādā tās jāmaksā.

3. Maksas un atlīdzību iekasē par:

a) sertifikātu izdošanu un atjaunošanu, kā arī par saistīto nepārtrauktas pārraudzības funkciju veikšanu;

b) pakalpojumu sniegšanu; uzrāda katra atsevišķa pakalpojuma faktiskās izmaksas;

c) apelācijas lietu izskatīšanu.

Visas maksas un atlīdzību izsaka un maksā eiro.

4. Maksu un atlīdzības summas nosaka tādā līmeni, lai nodrošinātu, ka attiecīgie ienākumi no tām principā ir pietiekami, lai segtu sniegto pakalpojumu izmaksas pilnā apmērā.

Pārejas periodā, kas beidzas ceturtā gada 31. decembrī no šīs regulas spēkā stāšanās brīža, 48. panta 1. punktā minētās iemaksas var segt izdevumus, kuri saistīti ar Aģentūras darbības sākumposmu. Saskaņā ar 54. panta 3. punktā izklāstīto procedūru šo laika posmu vajadzības gadījumā var pagarināt ne vairāk kā par vienu gadu.

IV NODAĻA

**NOBEIGUMA NOTEIKUMI**

*54. pants*

**Komiteja**

1. Komisijai palīdz komiteja.

2. Ja ir norāde uz šo punktu, tad piemēro Lēmuma 1999/468/EK 3. un 7. pantu, ņemot vērā minētā lēmuma 8. panta noteikumus.

3. Ja ir norāde uz šo punktu, tad piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu, ņemot vērā minētā lēmuma 8. panta noteikumus.

Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā paredzētais laikposms ir viens mēnesis.

4. Ja ir norāde uz šo punktu, tad piemēro Lēmuma 1999/468/EK 6. pantu.

Pirms lēmuma pieņemšanas Komisija apspriežas ar šī panta 1. punktā minēto komiteju.

Lēmuma 1999/468/EK 6. panta b) punktā noteiktais laikposms ir trīs mēneši.

Ja dalībvalsts griežas Padomē ar Komisijas lēmumu, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var pieņemt citu lēmumu trīs mēnešu laikā.

5. Komiteja pieņem savu reglamentu.

▼B

*55. pants*

**Eiropas trešo valstu dalība**

Aģentūras darbā var piedalīties Eiropas trešās valstis, kas ir Čikāgas konvencijas Līgumslēdzējas puses un kam ir līgumattiecības ar Eiropas Kopienu, tādējādi pieņemot un piemērojot Kopienu tiesības jomā, uz ko attiecas šī regula un tās īstenošanas noteikumi.

Saskaņā ar attiecīgajiem šo nolīgumu noteikumiem panākamas vienošanās, kas attiecībā uz trešo valstu līdzdalību Aģentūras darbā, cita starpā, noteiks veidu, apjomu un sīki izstrādātus noteikumus, tostarp noteikumus par finanšu iemaksām un darbiniekiem.

*56. pants*

**Aģentūras darbības sākums**

1. No 2003. gada 28. septembra Aģentūra uzņemas sertificēšanas uzdevumus, kas ir tās pienākums saskaņā ar 15. pantu. Līdz minētajai dienai dalībvalstis turpina īstenot attiecīgos tiesību aktus un noteikumus.

2. Papildu pārejas laikā, kas sākas no 1. punktā minētās dienas, dalībvalstis 42 mēnešus var turpināt izdot sertifikātus un apstiprinājumus, atkāpjoties no 5., 6., 9. un 15. panta noteikumiem, saskaņā ar nosacījumiem, kurus Komisija precizējusi īstenošanas noteikumos, kas pieņemti šo pantu noteikumu piemērošanai. Ja saistībā ar to dalībvalstis izdod sertifikātus, pamatojoties uz sertifikātiem, ko izdevušas trešās valstis, Komisijas īstenošanas noteikumos pienācīgi jāņem vērā principi, kas noteikti 9. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktā.

3. Atkāpjoties no 43. panta noteikumiem, kamēr saskaņā ar 7. pantu nav pieņemtas pamatprasības, attiecīgo Aģentūras uzdevumu izpildi var pakļaut darba procedūrām, par kurām vienojas ar apvienotajām aviācijas institūcijām.

*57. pants*

**Atcelšana**

1. No 2003. gada 28. septembra atceļ Direktīvu 80/51/EEK un Regulas (EEK) 3922/91 II pielikumu.

2. Ražojumiem, daļām un ierīcēm, organizācijām un personām, kas ir sertificēti saskaņā ar šā panta 1. punktā minētiem noteikumiem, piemēro 8. pantu.

*58. pants*

**Stāšanās spēkā**

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*.

No attiecīgās dienas, kas noteikta īstenošanas noteikumos, piemēro 5. un 6. pantu.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

▼B

*I PIELIKUMS*

**5. pantā minētās lidojumderīguma pamatprasības**

1. Ražojuma integritāte: ražojuma integritāte jāsaglabā visos paredzamajos lidojuma apstākļos gaisa kuģa ekspluatācijas laikā. Atbilstība visām prasībām jāpierāda ar novērtēšanu vai analīzi, ko vajadzības gadījumā papildina ar testiem.

1.a. Konstrukcijas un materiāli: konstrukcijas integritāti nodrošina, ievērojot un pietiekami pārsniedzot visu gaisa kuģa, tostarp tā vilces sistēmas, ekspluatācijas režīmu diapazonu, un uztur gaisa kuģa ekspluatācijas laikā.

1.a.1. Visām gaisa kuģa daļām, kuru atteice varētu mazināt konstrukcijas integritāti, jāatbilst šādiem nosacījumiem un jābūt bez bojājošas deformācijas vai atteices. Tas attiecas uz visiem elementiem ar ievērojamu masu un to stabilizācijas līdzekļiem.

1.a.1.a. Jāņem vērā visas slodžu kombinācijas, kas tiešām var rasties, ievērojot un pietiekami pārsniedzot svaru, smaguma centra darbības lauku, ekspluatācijas režīmu diapazonu un gaisa kuģa ekspluatācijas laiku. To skaitā slodzes brāzmu, manevrēšanas, pārspiediena uzturēšanas, kustīgu virsmu, vadības un vilces sistēmu darbības dēļ gan lidojumā, gan uz zemes.

1.a.1.b. Jāņem vērā slodzes un iespējamās atteices, kas rodas, veicot avārijas nosēšanos uz zemes vai ūdenī.

1.a.1.c. Attiecībā uz konstrukcijas reakciju uz šīm slodzēm jāņem vērā dinamiskie efekti.

1.a.2. Gaisa kuģim jābūt bez jebkādas aeroelastiskās nestabilitātes un tas nedrīkst pārmērīgi vibrēt.

1.a.3. Gaisa kuģa būvē izmantotajiem ražošanas procesiem un materiāliem jānodrošina zināmas un reproducējamas konstrukcijas īpašības. Jāņem vērā jebkuras izmaiņas materiāla tehniskajos rādītājos, kas saistīti ar ekspluatācijas vidi.

1.a.4. Cikliskās slodzes, vides postījumu, nejauša un atsevišķa bojājuma sekas nedrīkst samazināt konstrukcijas integritāti zem pieļaujama atlikušās izturības līmeņa. Šajā ziņā jāizdod visi vajadzīgie norādījumi pastāvīga lidojumderīguma nodrošināšanai.

1.b. Piedziņa: vilces sistēmas integritāte (, t.i., dzinējs un attiecīgā gadījumā propellers) jāpierāda, ievērojot un pietiekami pārsniedzot visu vilces sistēmas ekspluatācijas režīmu diapazonu, un jāuztur vilces sistēmas ekspluatācijas laikā.

1.b.1. Vilces sistēmai noteiktajās robežās jārada prasītā vilce vai jauda visos attiecīgajos lidojuma apstākļos, ņemot vērā vides iespaidu un apstākļus.

1.b.2. Vilces sistēmas būvē izmantotajiem ražošanas procesiem un materiāliem jānodrošina zināma un reproducējamu konstrukcijas izturēšanās. Jāņem vērā jebkuras izmaiņas materiāla tehniskajos rādītājos, kas saistīti ar ekspluatācijas vidi.

1.b.3. Cikliskās slodzes, vides postījumu un darbības traucējumu sekas, un iespējamas sekojošas daļu atteices nedrīkst samazināt vilces sistēmas integritāti zem pieļaujamā līmeņa. Šajā ziņā jāizsludina visi vajadzīgie norādījumi lidojumderīguma nodrošināšanai.

1.b.4. Jāizsludina visi vajadzīgie norādījumi, informācija un prasības drošai un pareizai vilces sistēmas un gaisa kuģa saskaņotai darbībai.

1.c. Sistēmas un iekārtas

1.c.1. Gaisa kuģim nedrīkst būt konstrukcijas pazīmes vai detaļas, kas izrādījušās bīstamas.

1.c.2. Gaisa kuģim, arī sistēmām, iekārtām un ierīcēm, kas paredzētas tipa sertifikātā vai ekspluatācijas noteikumos, jādarbojas, kā paredzēts jebkuros paredzamos ekspluatācijas apstākļos, ievērojot un pietiekami pārsniedzot visu gaisa kuģa ekspluatācijas režīmu diapazonu, pienācīgi ņemot vērā sistēmu, iekārtu vai ierīču

▼B

ekspluatācijas vidi. Citas sistēmas, iekārtas un ierīces, kas nav paredzētas tipa sertifikātā vai ekspluatācijas noteikumos, neatkarīgi no to pareizas vai nepareizas darbības, nedrīkst mazināt drošību un nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt jebkuras citas sistēmas, iekārtas vai ierīces pareizu darbību. Sistēmām, iekārtām un ierīcēm jābūt vadāmām bez īpašām iemaņām vai spēka.

1.c.3. Gaisa kuģa sistēmas, iekārtas un saistītās ierīces, aplūkojot atsevišķi un savstarpējā saistībā, jākonstruē tā, lai jebkuru katastrofālu atteices stāvokli neradītu viena atteice, kas nav ļoti neiespējama, un ir jābūt apgriezti proporcionālai attiecībai starp atteices stāvokļa iespējamību un tā seku nopietnību attiecībā uz gaisa kuģi un tā izmantotājiem. Attiecībā uz minēto vienas atteices kritēriju ir pieņemts, ka pienācīgs atbrīvojums jāizdara attiecībā uz izmēru un kopējo gaisa kuģa konfigurāciju un ka tas var ļaut neievērot šo vienas atteices kritēriju attiecībā uz dažām daļām un dažām sistēmām helikopteros un mazos lidaparātos.

1.c.4. Informācija, kas vajadzīga, lai droši veiktu lidojumu, un informācija par nedrošiem stāvokļiem jāsniedz apkalpei vai attiecīgā gadījumā tehniskās apkopes personālam skaidri, sistemātiski un nepārprotami. Sistēmas, iekārtas un vadības ierīces, tostarp norādes un paziņojumi, jāveido un jāizvieto tā, lai pēc iespējas novērstu kļūdas, kas varētu veicināt bīstamības rašanos.

1.c.5. Jāveic drošības pasākumi projektējot, lai pēc iespējas samazinātu bīstamību gaisa kuģim un izmantotājiem, ko rada pamatota gan iekšēju, gan ārēju draudu iespēja, tostarp aizsardzība pret iespējamu būtisku atteici vai traucējumu jebkurā gaisa kuģa ierīcē.

1.d. Pastāvīgs lidojumderīgums

1.d.1. Jāizstrādā norādījumi attiecībā uz pastāvīgu lidojumderīgumu, lai nodrošinātu, ka gaisa kuģa tipa sertifikācijas lidojumderīguma standartu saglabā visu gaisa kuģa ekspluatācijas laiku.

1.d.2. Jāparedz līdzekļi, kas pēc vajadzības ļautu pārbaudīt, regulēt, eļļot, izņemt daļas un ierīces vai aizstāt tās ar citām, lai nodrošinātu pastāvīgu lidojumderīgumu.

1.d.3. Norādījumiem attiecībā uz pastāvīgu lidojumderīgumu jābūt rokasgrāmatas vai pēc vajadzības rokasgrāmatu formā, lai nodrošinātu attiecīgo datu daudzumu. Rokasgrāmatās jābūt norādījumiem attiecībā uz tehnisko apkopi un remontu, apkalpošanas informāciju, bojājumu noteikšanas un pārbaužu procedūrām formā, kas paredz praktiskus palīdzības līdzekļus.

1.d.4. Norādījumiem attiecībā uz pastāvīgu lidojumderīgumu jāietver lidojumderīguma ierobežojumus, kas norāda visus obligātos nomaiņas termiņus, pārbaužu intervālus un saistītās pārbaužu procedūras.

2. Ražojuma ekspluatācijas lidojumderīguma aspekti

2.a. Jāpierāda, ka, lai ražojuma ekspluatācijas laikā nodrošinātu pietiekamu drošību tiem, kas atrodas gaisa kuģī vai uz zemes, ir pievērsta uzmanība šim:

2.a.1. Jānosaka ekspluatācijas veidi, kam gaisa kuģis ir apstiprināts, un jānosaka ierobežojumi un informācija, kas nepieciešama drošai ekspluatācijai, tostarp vides aizsardzības prasību ierobežojumi un ekoloģiskie raksturlielumi.

2.a.2. Gaisa kuģim jābūt droši kontrolējamam un vadāmam visos paredzamajos ekspluatācijas apstākļos, tostarp pēc vienas vai, vajadzības gadījumā, vairāku vilces sistēmu atteices. Pienācīgi jāņem vērā pilota izturība, apstākļi pilotu kabīnē, pilota noslogojums un citi cilvēku faktora apsvērumi, un lidojuma daļa un tās ilgums.

2.a.3. Ir jābūt iespējai veikt gludu pāreju no vienas lidojuma daļas uz otru, neprasot īpašas pilota iemaņas, spēku vai noslogojumu jebkuros iespējamos ekspluatācijas apstākļos.

2.a.4. Gaisa kuģim ir jābūt tik stabilam, lai nodrošinātu, ka pilotam izvirzītās prasības nav pārmērīgas, ņemot vērā lidojuma daļu un tās ilgumu.

▼B

2.a.5. Jānosaka procedūras normālai ekspluatācijai, atteices un avārijas situācijām.

2.a.6. Trauksmes signāli vai citi brīdinājuma signāli, kas paredzēti, lai novērstu lidojuma režīmu diapazona pārsniegšanu, jānodrošina atbilstoši tipam.

2.a.7. Gaisa kuģa rādītājiem un tā sistēmām jāļauj droši normalizēt lidojuma režīmu diapazonu pēc iespējamiem ekstremāliem apstākļiem.

2.b. Ekspluatācijas ierobežojumiem un citai informācijai, kas nepieciešama drošai ekspluatācijai, jābūt pieejamai apkalpes locekļiem.

2.c. Ražojuma ekspluatācijai jābūt pasargātai no bīstamības, ko rada nelabvēlīgi ārēji un iekšēji apstākļi, tostarp vides apstākļi.

2.c.1. Jo īpaši, nedroši apstākļi nedrīkst rasties tādu parādību ietekmē, bet ne tikai tādu, kā bīstami meteoroloģiskie apstākļi, zibens, sadursme ar putniem, augstfrekvences starojuma lauki, ozons utt., kuru rašanās ražojuma ekspluatācijas laikā ir gaidāma pamatota.

2.c.2. Salona nodalījumos jānodrošina pasažieriem piemēroti pārvadāšanas apstākļi un pienācīga aizsardzība pret visām briesmām, kas parādās, veicot lidojumus, vai rodas avārijas situācijās, tostarp pret ugunsgrēka, dūmu, toksisku gāžu un straujas dekompresijas briesmām. Jāparedz dot izmantotājiem visas pienācīgās iespējas izvairīties no smagiem miesas bojājumiem un ātri pamest gaisa kuģi un aizsargāt viņus no ātruma samazināšana ietekmes, ja notiek avārijas nosēšanās uz ūdens vai zemes. Vajadzības gadījumā jāparedz skaidras un nepārprotamas zīmes vai paziņojumi izmantotājiem, lai norādītu drošu uzvedību un drošības aprīkojuma atrašanās vietu un pareizu izmantošanu. Nepieciešamajam drošības aprīkojumam jābūt viegli pieejamam.

2.c.3. Apkalpes nodalījumiem jābūt iekārtotiem tā, lai atvieglotu lidojumu veikšanu, iekļaujot situācijas izpratnes nodrošināšanas līdzekļus, un visu paredzamo un ārkārtējo situāciju vadību. Apstākļi apkalpes nodalījumā nedrīkst mazināt apkalpes spēju pildīt savus uzdevumus un tā plānojumam jābūt tādam, lai izvairītos no iejaukšanās ekspluatācijas laikā un vadības ierīču ļaunprātīgu izmantošanu.

**3.** Organizācijas (tostarp fiziskas personas, kas apņemas veikt konstruēšanu, izgatavošanu vai tehnisko apkopi).

3.a. Organizāciju apstiprinājumi jāizdod, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

3.a.1. Organizācijai jābūt visiem līdzekļiem, kas vajadzīgi darba mērķim. Šie līdzekļi ir šādi, bet ne tikai: telpas, darbinieki, iekārtas, instrumenti un materiāli, uzdevumu, pienākumu un procedūru dokumentācija, pieeja attiecīgajiem datiem un lietvedībai;

3.a.2. Organizācijai jāievieš un jāuztur vadības sistēma, lai nodrošinātu atbilstību šīm lidojumderīguma pamatprasībām, un jācenšas nepārtraukti uzlabot šo sistēmu;

3.a.3. Organizācijai vajadzības gadījumā jāvienojas par pasākumiem ar citām attiecīgajām organizācijām, lai nodrošinātu atbilstību šīm pamatprasībām;

3.a.4. Organizācijai jāievieš gadījumu biežuma pārskata un/vai izskatīšanas sistēma, kas jāizmanto vadības sistēmā saskaņā ar 3.a.2. punktu un saskaņā ar 3.a.3. punktu, lai sekmētu nepārtrauktu ražojumu drošības uzlabošanu.

3.b. Tehniskās apkopes mācību organizāciju gadījumā nepiemēro 3.a.3. un 3.a.4. punkta nosacījumus.

▼B

*II PIELIKUMS*

**Gaisa kuģi, kas minēti 4. panta 2. punktā**

Gaisa kuģi, uz kuriem neattiecas 4. panta 1. punkts, ir gaisa kuģi, kam nav izdots tipa lidojumderīguma sertifikāts uz šīs regulas un tās īstenošanas noteikumu pamata un kas atbilst vienai no šādām kategorijām:

a) gaisa kuģis, kuram ir skaidra vēsturiska nozīme, kas saistīta ar:

   i) dalību vērā ņemamā vēsturiskā notikumā vai

   ii) būtisku sasniegumu aviācijas attīstībā, vai

   iii) būtisku lomu dalībvalsts bruņotajos spēkos

   un kurš atbilst vienam vai vairākiem šādiem kritērijiem:

   i) ir konstatēts, ka tā sākotnējā konstrukcija ir vairāk nekā 40 gadu veca;

   ii) tā ražošana beigusies vismaz pirms 25 gadiem;

   iii) dalībvalstīs vēl ir reģistrēti mazāk nekā 50 tādas pašas pamatkonstrukcijas gaisa kuģu;

b) gaisa kuģis, kas īpaši konstruēts vai pārveidots pētniecībai, eksperimentāliem vai zinātniskiem mērķiem un ko, iespējams, ražos ļoti ierobežotā skaitā;

c) gaisa kuģis, kam vismaz 51 % elementu ir amatieru būvēti vai amatieru bezpeļņas asociācijas būvēti pašu mērķiem un bez jelkāda komerciāla mērķa;

d) gaisa kuģis, kura sākotnējā konstrukcija bijusi paredzēta tikai militāriem mērķiem;

e) lidaparāts ar ne vairāk kā divām sēdvietām, kam iekrišanas ātrums vai minimālais vienmērīga lidojuma ātrums nosēšanās konfigurācijā nepārsniedz 35 mezgli kalibrētā gaisa ātruma (CAS) un kam maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) nav lielāka par:

   i) 300 kg vienvietīgai sauszemes lidmašīnai vai

   ii) 450 kg divvietīgai sauszemes lidmašīnai, vai

   iii) 330 kg vienvietīgai amfībijlidmašīnai, vai hidrolidmašīnai, vai

   iv) 495 kg divvietīgai amfībijlidmašīnai vai hidrolidmašīnai, ar nosacījumu, ka tā attiecīgi nepārsniedz abus *MTOM* limitus, ja darbojas gan kā hidrolidmašīna, gan kā sauszemes lidmašīna;

f) "planieri", tostarp deltaplāni, ar konstrukcijas masu, kas mazāka par 80 kg vienvietīgajiem vai 100 kg divvietīgajiem;

g) bezpilota gaisa kuģis ar ekspluatācijas masu, kas ir mazāka par 150 kg;

h) jebkurš cits gaisa kuģis, kura kopējā masa bez pilota ir mazāka par 70 kg.